

Valtuustoaloite: hyvinvointialueen ilmasto- ja ympäristöstrategia

Hyvinvointialueen toimintaa ja tulevaisuuteen suuntaavaa kehittämistä ohjaa tulevina vuosina tänään valtuuston esityslistalla ollut hyvinvointialueen strategia. Jotta toimintamme olis kestävä ja hyvinvointialueemme todella tunnettaisiin rohkeana uudistajana, on ensiarvoisen tärkeää, että otamme riittävästi huomioon maailmaamme muokkaavat megatrendit.

Tämän vuoksi me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että Keski-Uudenmaan hyvinvointialue laatii erillisen ilmasto- ja ympäristöstrategian. Ilmastonmuutos, luontokadon kiihtyminen ja ympäristön kemikaalikuorman kasvamisen megatrendit ovat niin isoja muuttujia, että niiden vaikutuksia hyvinvointialueen toimintaan ja toisaalta hyvinvointialueen toiminnan vaikutusta niihin tulee selvittää laajemmin kuin mihin varsinainen strategia ohjaa.

Tämän vuoden syyskuussa YK:n yleiskokous tunnisti yksimielisesti oikeuden puhtaaseen, terveelliseen ja kestäväan ympäristöön ihmisoikeudeksi. Oikeus näihin kuuluu siis kaikille ja linkittyy kiinteästi muihin ihmisoikeuksiin kuten oikeuteen elämään, oikeuteen terveyteen ja lasten oikeuksiin. YK:n ilmastopaneelin IPCC:n viimeisin raportti julkaistiin helmikuussa 2022. Alojensa huippututkijoiden kokoaman raportin viesti on vakava ”Jos viivyttellemme enää yhtään, menetämme lyhyen ja erittäin nopeasti sulkeutuvan ikkunan, jolla voidaan turvata ihmiskunnan tulevaisuus.” Raportin mukaan ilmastonmuutosta ei voi enää täysin pysäyttää. Päästövähennysten lisäksi ilmastonmuutokseen, sen tuomiin riskeihin ja sopeutumiseen varautuminen on välttämätöntä. Tämä vaatii välittömiä toimia ja laajaa yhteistyötä kaikilla hallinnon tasoilla.

Ilmastonmuutoksen sekä luontokadon hillitsemisen tulee olla osa kaikkea päätöksentekoa. Vauhdilla lämpenevä ilmasto ja kiihtyvä luontokato lisäävät sään ääri-ilmiöitä, kasvattavat pandemioiden todennäköisyyttä ja muita terveysriskejä, vaarantavat ruokaturvan ja uhkaavat niin ihmisten kuin muunkin luonnon hyvinvointia kokonaisvaltaisesti. Esimerkiksi Maailman terveysjärjestö WHO:n mukaan kuluva vuosi Euroopassa ainakin 15 000 ihmistä kuoli helteisiin. Ekologisten kriisien lieventäminen parhaamme mukaan ja strateginen vaikutuksiin varautumistyö tukevat hyvinvointialuetta perustehtävässään.

Heinäkuun alussa voimaan tullut ilmastolaki velvoittaa Suomea vähentämään päästöjä 60% vuoteen 2030 mennessä. Aikaa tähän on kahdeksan vuotta. Koska näitä valtakunnallisia tavoitteita ei voida saavuttaa ilman kuntia ja hyvinvointialueita, tulee tämä yhteinen työ heijastumaan meihin kohdistuviin odotuksiin lähitulevaisuudessa. KUUMA-seudulle onkin jo laadittuna ilmasto-ohjelma, josta myös hyvinvointialueen ilmasto- ja ympäristöstrategia voisi ammentaa.

Merkittävänä julkisten resurssien käyttäjänä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella on tärkeä rooli alueen kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa sekä valtion hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamisessa. Esimerkiksi se, millä tavoin julkiset hankinnat, kiinteistönhallinta, siivouspalvelut, liikkuminen, materiaalien käyttö ja kierrätys järjestetään, vaikuttaa merkittävästi alueen ilmastopäästöihin ja luonnonvarojen käytön määrään. Huomionarvoista on myös, miten alueemme luonnonympäristöjä hyödynnetään osana terveyden ylläpitämistä ja sairastuvuuden ennaltaehkäisyä yhteistyössä kuntien, seurakuntien ja kolmannen sektorin kanssa. Tutkimusten mukaanhan jo 5 minuuttia luonnossa riittää kohottamaan mielialaa ja 15-20 minuuttia laskemaan verenpainetta, vain muutamia luonnon terveyshyötyjä mainitaksemme.

Suurin osa suomalaisista kantaa huolta ilmasto- ja ympäristökriiseistä ja toivoo poliittisilta päättäjiltä toimintaa. Varsinkin nuorten parissa perusteltu huoli tulevaisuudesta muodostaa jo merkittävän kuormitustekijän myös jaksamiselle ja mielenterveydelle. Ilmasto- ja ympäristöstrategiassa linjattujen toimien ja toimintatapojen kautta hyvinvointialue tukee osaltaan asukkaiden hyvinvointia ja tulevaisuususkoa: uskoa siihen, että ihmisten aiheuttamat ongelmat ovat myös ihmisten ratkaistavissa ja parempi tulevaisuus on mahdollinen, jos tartumme toimeen. Poikkileikkaava kestävyysnäkökulma on tärkeä osa hyvinvointialueen toimintaa alusta alkaen, taaten osaltaan turvallisen siirtymän ja suuntaviivat hyvinvointialueen tulevaisuuden toiminnalle muuttuvassa toimintaympäristössä. Hyvinvointialueen erillisessä ympäristö- ja ilmastostrategiassa tulee olla myös selkeät, kattavat ja tutkimusperusteiset mittarit sille, miten kestäväen tulevaisuuden rakentamiseksi asetettujen tavoitteiden saavuttaminen etenee ja mitkä ovat hyvinvointialueella keskusteluissa olevien päätösten ilmasto- ja ympäristövaikutukset.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Keski-Uudenmaan hyvinvointialue laatii ilmasto- ja ympäristöstrategian.

8.12.2022 Vihreä valtuustoryhmä / Sara Peltola

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

10. _____

11. _____

12. _____

13. _____

14. _____

15. _____

16. _____

17. _____

18. _____

19. _____

20. _____

21. _____

22. _____

23. _____

24. _____

25. _____

26. _____

27. _____

28. _____

29. _____

30. _____

31. _____

32. _____

33. _____

34. _____

35. _____

36. _____

37. _____

38. _____

39. _____

40. _____

41. _____

42. _____

43. _____

44. _____

45. _____

46. _____

47. _____

48. _____

49. _____

50. _____

51. _____

52. _____

53. _____

54. _____

55. _____

56. _____

57. _____

58. _____

59. _____

60. _____

61. _____

62. _____

63. _____

64. _____

65. _____

66. _____

67. _____

68. _____

69. _____